

Helsingfors/Mariehamn 11.6.2026

Nr 18/26

Hänvisning Ålands lagtings skrivelse
29.4.2026, nr 82/2026.

Till Justitieministeriet

Ärende Utlåtande över landskapslag om ändring av förvaltningslagen för landskapet Åland, antagen av lagtinget 29.4.2026.

Landskapslagens huvudsakliga innehåll

Genom ändringarna av förvaltningslag (2008:9) för landskapet Åland, senare *förvaltningslagen*, utmönstras kraven på elektronisk delgivning till förmån för möjliggörande reglering, införs möjlighet till elektronisk delgivning genom informations- och kommunikationstekniska tjänster och därmed sammanhängande krav på notifiering och informering samt förtydligas den nuvarande regleringen och bestämmelsernas inbördes förhållanden.

Genom landskapslagen förtydligas bestämmelserna om elektronisk delgivning för att tillgodose de slutsatser som påtalades vid lagstiftningskontrollen av tidigare antagen landskapslag. Det sistnämnda görs genom en kompletterande bestämmelse om notifikation i 58 § i förvaltningslagen.

Avsikten är att landskapslagen ska träda i kraft så snart det är möjligt.

Lagstiftningsbehörigheten

Ålandsdelegationen lämnade 28.1.2026 ett utlåtande om landskapslag om ändring av förvaltningslagen för landskapet Åland, senare *den tidigare antagna landskapslagen* (LTB 47/2025). Ålandsdelegationen ansåg att det inte fanns hinder för den tidigare landskapslagens ikraftträdande, förutom beträffande landskapslagens 58 § 1 och 2 mom., 58b § 1 mom. och 58c § 1 mom. (ÅD 6/26). Högsta domstolen ansåg också att dessa bestämmelser skulle förordnas att förfalla (HD 23.2.2026). Republikens President förordnade 13.3.2026 bestämmelserna att förfalla. Därefter beslöt Ålands landskapsregering att inte sätta i kraft den tidigare antagna landskapslagen.

Genom landskapslagen ändras 58 §, 58a §, 58b § 1 mom. och 58c § 1 mom. i förvaltningslagen. Syftet med bestämmelserna motsvarar den tidigare antagna landskapslagen. I Ålandsdelegationens utlåtande från 28.1.2026 redogjordes för den elektroniska delgivningens förhållande till behörighetsfördelningen enligt självstyrelselagen. Landskapslagstiftningen berör lagtingets organisation och uppgifter, landskapsregeringen och under denna lydande myndigheter och inrättningar, landskapets tjänstemän samt kommunernas förvaltning och kommunernas tjänsteinnehavare, på vilka områden lagstiftningsbehörigheten tillkommer landskapet enligt 18 § 1, 2 och 4 punkterna i självstyrelselagen för Åland.

Enligt 27 § 1 mom. i självstyrelselagen hör stiftande, ändring och upphävande av grundlag samt avvikelser från grundlag till rikets lagstiftningsbehörighet. Enligt 21 § 1 mom. i grundlagen har var och en rätt att på behörigt sätt och utan ogrundat dröjsmål få sin sak behandlad av en domstol eller någon annan myndighet som är behörig enligt lag samt att få ett beslut som gäller hans eller hennes rättigheter och skyldigheter behandlat vid domstol eller något annat oavhängigt rättskipningsorgan. Enligt 21 § 2 mom. i grundlagen ska offentligheten vid handläggningen, rätten att bli hörd, rätten att få motiverade beslut och rätten att söka ändring samt andra garantier för en rättvis rättegång och god förvaltning tryggas genom lag.

Grundlagsutskottet har nyligen granskat förslaget till lagstiftning om elektronisk handläggning för riket. I sitt utlåtande fäste utskottet uppmärksamhet vid vikten av att notifikationer sänds från meddelandetjänster till parterna. Utskottet ansåg att en notifikation om en handling som ska delges och som kommit till meddelandeförmedlingstjänsten har en central betydelse med tanke på delgivningens syfte. Grundlagsutskottet anser att en reglering där en part själv ska följa meddelandeförmedlingstjänsten inte kan anses vara tillräcklig, om han eller hon inte själv har valt eller kan anses ha valt detta som sitt sätt att ta del av delgivningar (GrUU 59/2025 rd).

Bestämmelserna i den tidigare antagna landskapslagen förordnades att förfalla med anledning av oförenlighet med grundlagens 21 § och grundlagsutskottets nyligen givna utlåtande. I den tidigare antagna landskapslagen ingick inte bestämmelser om sådana notifikationer som grundlagsutskottet nyligen ansåg vara en förutsättning för att rikslagen skulle kunna behandlas i vanlig lagstiftningsordning. Den nu aktuella landskapslagen syftar till att beakta detta.

Landskapslagens 58 § 1 och 2 mom. motsvarar bestämmelserna i den tidigare antagna landskapslagen. I 3 mom. införs bestämmelser vilka syftar till att tillgodose parternas rättsskydd vid delgivning genom sändande av ett elektroniskt meddelande till informations- och kommunikationstekniska tjänster enligt 21 § i grundlagen (LF nr 14/2025-2026, s. 11). Enligt momentet ska myndigheten tillse att parten underrättas om en handling som delges och som har sänts till en informations- och kommunikationsteknisk tjänst enligt 2 mom. Notifikationen ska sändas till den adress för mottagande av elektroniska meddelanden som parten har uppgivit i tjänsten för mottagande av notifikationer. Ingen notifikation ska sändas till parten om denna inte har uppgivit en elektronisk adress för mottagande av elektroniska meddelanden i tjänsten. Myndigheten ska tillse att en part som har valt att inte uppge någon adress för mottagande av elektroniska meddelanden i tjänsten ska ha underrättats i tjänsten om att någon notifikation inte kommer att sändas till parten. Landskapslagens 58 § 4 mom. motsvarar 58 § 3 mom. i den gällande förvaltningslagen.

Landskapslagens 58a §, 58b § 1 mom. och 58c § 1 mom. motsvarar de ändringar som ingick i den tidigare antagna landskapslagen.

Ålandsdelegationen konstaterar att landskapslagens 58 § 3 mom. syftar till att åtgärda de konstitutionella synpunkter som framfördes i samband med lagstiftningskontrollen av den tidigare antagna landskapslagen. Liknande bestämmelser om sändning av notifikation ingår i 8 b § i lagen om förvaltningens gemensamma stödtjänster för e-tjänster (FFS 571/2016). Dessa infördes i rikslagen för att beakta grundlagsutskottets anmärkningar (FvUB 1/2026 rd). Ålandsdelegationen anser att landskapslagen beaktar de anmärkningar som framfördes i samband med lagstiftningskontrollen av den tidigare antagna landskapslagen.

Ålandsdelegationens utlåtande

Ålandsdelegationen har med beaktande av självstyrelselagens för Åland stadganden funnit att hinder för ikraftträdande av landskapslagen inte föreligger.

Närvarande Ordföranden Holm-Johansson, ledamöterna Dahlén, Leino-Sandberg, Siitari och Åkerblom.

På Ålandsdelegationens vägnar:

Marine Holm-Johansson
ordförande

Sören Silverström
sekreterare